

Vår referens: Dnr 24-2202

Hemställan om ändring i förordning (2020:266) om statligt stöd för utbyggnad av bredbandsinfrastruktur

Post- och telestyrelsen (PTS) hemställer om ändring i förordning (2020:266) om statligt stöd för utbyggnad av bredbandsinfrastruktur (stödförordningen) enligt följande.

Bakgrund och syfte

PTS tilldelar statligt stöd för utbyggnad av bredbandsinfrastruktur i enlighet med stödförordningen. PTS kan bevilja så kallat bredbandsstöd för direkta investeringskostnader för passivt nät. Stöd lämnas för utbyggnad av långsiktigt användbar bredbandsinfrastruktur. Detta i områden där det inte redan finns nät med en nedladdningshastighet på minst 100 Mbit/s under befintliga högtrafikförhållanden och där det inte heller finns någon trovärdig plan för utbyggnad inom den relevanta tidshorisonten.

Stödmottagare kan söka bredbandsstöd för utbyggnad av bredbandsinfrastruktur fram till avlämningspunkt för de byggnader som ingår i stödmottagarens utbyggnadsprojekt. Tekniken som används måste möjliggöra en överföringshastighet om lägst 1 Gbit/s för slutkunden. PTS fastställer vilka byggnader som kan ingå i ett stödfinansierat utbyggnadsprojekt och sammanställer dessa i en byggnadsförteckning.

PTS bredbandsstöd har tidigare betalats ut till stödmottagare i förskott i anslutning till beslutet om tilldelning. Från och med utlysningen av 2024 års bredbandsstöd kommer PTS dock att övergå till en ny utbetalningsmodell eftersom PTS regleringsbrev inte längre möjliggör utbetalning av hela stödet i förskott. Den nya utbetalningsmodellen innebär att utbetalning av stöd kommer att ske i omgångar genom att de statliga medlen betalas ut årligen, i enlighet med planerade utbetalningstillfällen och villkoren för stödet.

Övergången till en ny utbetalningsmodell kräver enligt PTS vissa ändringar i stödförordningen. PTS hemställen syftar till att redogöra för de ändringar i stödförordningen som PTS anser är nödvändiga med anledning av den nya utbetalningsmodellen.

Behov av ändringar i stödförordningen

Med anledning av att PTS övergår till en ny utbetalningsmodell anser PTS att följande ändringar i stödförordningen är nödvändiga.

PTS anser att en ny punkt (3) ska läggas till i 15 § stödförordningen och att andra punkten i 17 § stödförordningen ska tas bort.

I nuvarande lydelse av stödförordningen finns det endast grund för att *återkräva* stöd som har betalats ut om stödet helt eller delvis inte har utnyttjats eller inte har använts för det ändamål som det har beviljats för. Mot bakgrund av den nya utbetalningsmodellen anser PTS att motsvarande grund även behöver läggas till som grund för att PTS ska kunna besluta om att stöd *inte ska betalas ut*.

PTS anser vidare att den nya grunden i 15 § stödförordningen behöver möjliggöra för myndigheten att kunna besluta om att stöd inte ska betalas ut om det finns anledning att anta att stödet *inte kommer att* utnyttjas eller användas för det ändamål som det har beviljats för.

En situation när PTS kan behöva använda den nya föreslagna grunden i 15 § stödförordningen är när ett utbyggnadsprojekt av någon anledning förhindras under projektets gång, exempelvis om det inte går att bygga ut bredband till alla de sökta byggnaderna. Det kan också vara så att en stödmottagare inte har möjlighet att slutföra projektet av skäl som är hänförliga till stödmottagarens verksamhet. PTS noterar dessutom att andra stödförordningar har motsvarande skrivningar.¹

Enligt PTS bör även en justering av 17 § stödförordningen genomföras om 15 § stödförordningen ändras i enlighet med denna hemställan eftersom hänvisningen till grunderna i 15 § finns i 17 § första punkten. Andra punkten i 17 § stödförordningen blir därmed överflödig.

¹ Se 4 kap. 1 § förordningen (2022:1379) om förvaltning av program för vissa EU-fonder (ERUF) och 41 § förordningen (2022:1467) om statligt stöd till regionala investeringar.

Föreslagna ändringar i stödförordningen

Den nuvarande lydelsen

15 § Post- och telestyrelsen ska besluta att ett stöd helt eller delvis inte ska betalas ut, om

1. sökanden genom oriktiga uppgifter eller på något annat sätt orsakat att stödet beviljats felaktigt eller med för högt belopp,
2. stödet av någon annan orsak beviljats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren skäligen borde ha insett detta, eller
3. villkoren för stödet inte har följts.

17 § En stödmottagare är återbetalningsskyldig för stöd som har betalats ut, om

1. det finns grund för det enligt 15 §, eller
2. stödet helt eller delvis inte har utnyttjats eller inte har använts för det ändamål som det har beviljats för.

På det belopp som ska betalas tillbaka ska ränta enligt räntelagen (1975:635) betalas.

Förslag på ny lydelse

15 § Post- och telestyrelsen ska besluta att ett stöd helt eller delvis inte ska betalas ut, om

1. sökanden genom oriktiga uppgifter eller på något annat sätt orsakat att stödet beviljats felaktigt eller med för högt belopp,
2. stödet av någon annan orsak beviljats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren skäligen borde ha insett detta,
3. *stöd inte har utnyttjats eller använts, eller det finns anledning att anta att stödet inte kommer att utnyttjas eller användas, för det ändamål som det har beviljats för, eller*
4. villkoren för stödet inte har följts.

17 § En stödmottagare är återbetalningsskyldig för stöd som har betalats ut om *det finns grund för det enligt 15 §.*

På det belopp som ska betalas tillbaka ska ränta enligt räntelagen (1975:635) betalas.

Övergångsbestämmelser

Med anledning av att de föreslagna ändringarna av 15 § stödförordningen innebär en ny grund för att inte betala ut beviljat stöd anser PTS att det finns ett behov av övergångsbestämmelser. PTS anser att det i övergångsbestämmelserna bör klargöras att ändringsförordningen inte är tillämplig avseende de stöd som tilldelats innan ändringsförordningen trädde i kraft. Förslagsvis kan det i övergångsbestämmelserna till

ändringsförordningen anges att det är stödförordningens lydelse vid tidpunkten för beviljande av stödet som fortsatt ska tillämpas för respektive stöd. Med hjälp av en sådan övergångsbestämmelse tillämpas den tidigare lydelsen av stödförordningen fortfarande på de stöd som delats ut innan 2024, när PTS endast tillämpade utbetalning av stöd i förskott.

Förslag på övergångsbestämmelse

Äldre bestämmelser gäller fortfarande för statligt stöd som har beviljats enligt förordningen i dess lydelse vid tidpunkten för respektive beslut.

Konsekvenser av förslaget

Som framgår av denna hemställan anser PTS att det finns ett behov av att lägga till ytterligare en grund i 15 § stödförordningen för att PTS ska kunna fatta beslut om att inte betala ut stöd i alla de situationer som kan bli aktuella i och med den nya utbetalningsmodellen. PTS möjlighet att besluta om att ett stöd inte ska betalas ut regleras i stödförordningen och det finns därför inte någon alternativ lösning på det identifierade problemet. Effekten av att inte genomföra förslaget blir att PTS inte kommer att kunna besluta om att stöd inte ska betalas ut i vissa av de fall som kan komma att bli aktuella med den nya utbetalningsmodellen. I och med den föreslagna ändringen av 15 § stödförordningen föreslås även en mindre ändring i 17 §. Den innebär inte någon ändring i sak. De som berörs av regleringen är stödmottagarna, till exempel fiberföreningar, stadsnät och operatörer. Stödmottagarna kommer på flera sätt att påverkas av den nya utbetalningsmodellen. De föreslagna ändringarna i denna hemställan påverkar stödmottagarna på så sätt att risken för att återkrävas på hela det beviljade stödet med ränta minskar. PTS anser att förslaget överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. PTS anser vidare att de föreslagna ändringarna bör träda i kraft innan oktober 2024 då PTS ska tilldela 2024 års bredbandsstöd.

Denna hemställan har beslutats av generaldirektören Dan Sjöblom. I ärendets slutliga handläggning har även enhetschefen Jenny Wilke Blanck, projektledaren Lena Marcusson samt juristerna Jessica Lippman och Gabriella Wistrand (föredragande) deltagit.

